2024/2301

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2301

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu (dále jen „institutu“) na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0132/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet institutu na rozpočtový rok 2022 činil podle jeho výkazu příjmů a výdajů ([1]) 406 585 390,99 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje zvýšení o 12,65 %; vzhledem k tomu, že rozpočet institutu se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce institutu za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že Účetní dvůr získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka institutu je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. bere na vědomí, že díky monitorování rozpočtu v rozpočtovém roce 2022 dosáhla míra plnění prostředků na závazky na běžný rok 94,03 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje pokles o 3,88 %; konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby na běžný rok činila 98,42 %, což ve srovnání s rokem 2021 představuje pokles o 1,06 %;

2. bere na vědomí, že částka konečného rozpočtu institutu je výsledkem změny ve výši 656 930,67 EUR, kterou přijala správní rada v důsledku úprav ročního pracovního programu institutu na rok 2022;

3. se znepokojením bere na vědomí připomínku Účetního dvora ohledně legality a správnosti grantů institutu, jež byly ověřeny ex post nezávislým externím auditorem, kdy míra chyb v roce 2021 činila 1,73 % (ve srovnání s 0,66 % v roce 2020), a zdůrazňuje, že ačkoli míra chyb nepřekročila práh významnosti 2 %, kritická rizika vyplývající z vyššího rozpočtu, rozšířeného mandátu a činností v rámci programu Horizont Evropa a z většího počtu znalostních a inovačních společenství mohou zatížit schopnost institutu účinně dohlížet na znalostní a inovační společenství a sledovat je, což by mohlo v budoucnu vést k vyšší míře chyb a přehlédnutí nesrovnalostí; vyzývá institut, aby přijal konkrétní opatření ke snížení míry chyb;

4. poznamenává, že jak vyplývá ze zprávy Účetního dvora, institut v roce 2022 dvakrát zaplatil úroky z prodlení v souvislosti s granty v celkové výši 32 070 EUR; se znepokojením konstatuje, že v obou případech institut řádně nesledoval zákonné lhůty, což svědčí o nedostatcích v platebním toku institutu; bere na vědomí odpověď institutu na připomínku Účetního dvora, že v roce 2023 provedl přezkum svých postupů pro řízení grantů, vyškolil příslušné zaměstnance a k řízení grantů začal používat informační systém Komise (eGrants), čímž výrazně snížil pravděpodobnost výskytu podobné chyby v budoucnosti;

Výkonnost

5. s uspokojením bere na vědomí, že institut používá pro provozní činnosti, řízení a institucionální komunikaci systém klíčových ukazatelů výkonnosti; dále bere na vědomí, že institut s určitým zpožděním splnil přibližně 95 % svého pracovního programu na rok 2022; bere na vědomí, že v rámci Nového evropského programu inovací byl institut pověřen novými činnostmi, které nebyly zahrnuty do původního plánu a na jejichž realizaci nebyly přiděleny žádné dodatečné zdroje;

([1]) Úř. věst. C 489, 22.12.2022, s. 56.

6. s potěšením konstatuje, že institut v roce 2022 nadále zvyšoval dopad své činnosti a umožnil vznik téměř 1 670 inovativních produktů a služeb, poskytl školení tisícům podnikatelů a podpořil 5 600 začínajících a rozvíjejících se podniků, které přilákaly investice ve výši téměř 6 miliard EUR; dále bere na vědomí, že institut dokončil svou integraci do programu Horizont Evropa a přešel na víceletý model financování;

7. konstatuje, že institut pokročil v provádění pilotní iniciativy „Budování inovačních kapacit pro vysokoškolské vzdělávání“, která byla zahájena v roce 2021, a že se zvýšil zájem a účast vysokoškolských institucí; bere na vědomí, že institut byl oceněn jako jeden z klíčových aktérů evropského inovačního ekosystému díky zahájení iniciativy pro talenty v oblasti deep tech, jež má v příštích třech letech zajistit nejméně jednomu milionu talentovaných osob získání či změnu kvalifikace a prohlubování dovedností;

8. oceňuje institut za to, že podpořil obyvatele Ukrajiny po nezákonné a nevyprovokované invazi Ruska v únoru 2022 a poskytl pomoc studentům, podnikatelům, výzkumným pracovníkům a vysokoškolským institucím a podnikům; dále bere na vědomí, že institut v rámci programu „Pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy“ zahájil Akademii Evropské bateriové aliance, na niž obdržel první větší příděl finančních prostředků z jiného programu;

Účinnost a přínosy

9. bere na vědomí, že institut podepsal memorandum o porozumění s Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva, které zahrnuje několik společných činností a hodnocení bezpečnosti; připomíná, že společné činnosti sbližují různé úhly pohledu, omezují zdvojování činnosti, zlepšují učení a posilují vztahy mezi účastníky; dále bere na vědomí, že v roce 2021 institut zahájil přechod z programu Horizont 2020 na program Horizont Evropa v zájmu zvýšení účinnosti a v roce 2022 jej ve spolupráci s Komisí dokončil;

10. poznamenává, že institut zavedl odlišná přezkoumání efektivity procesů, která vedla mimo jiné k úpravě popisů práce, stanovení cílů pro zaměstnance a rozdělování úkolů a zdrojů; bere na vědomí, že institut provedl v roce 2022 restrukturalizaci a přijal dokument *Way of Working* (Způsob práce), který má mimo jiné zefektivnit práci v souvislosti s používáním elektronické pošty, schůze či práci na dálku;

11. s potěšením konstatuje, že v roce 2022 byly zprovozněny nové nástroje IT na podporu administrativních činností institutu, jejichž konečným cílem je zvýšení účinnosti a účelnosti provozu, včetně zavedení nástroje pro zadávání veřejných zakázek PPMT, elektronického podpisu (Q-Sign) a různých modulů informačního systému Evropské komise pro řízení lidských zdrojů (Sysper); vyzývá institut, aby identifikoval další interní postupy, které by mohly být zefektivněny pomocí nových nástrojů IT;

12. připomíná, že je důležité zvýšit i urychlit digitalizaci vnitřního chodu a řízení institutu i urychlit digitalizaci jeho postupů; zdůrazňuje, že je třeba, aby byl institut v tomto ohledu nadále aktivní, aby se zabránilo rozdílům v digitalizaci agentur Unie; upozorňuje však na to, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření, aby se na internetu zabránilo bezpečnostním rizikům pro zpracovávané informace, a trvá na tom, že je nutné posílit opatření proti kybernetickým útokům nebo pokusům o infiltraci, zejména útoků pocházejících z Ruska nebo Číny;

Personální politika

13. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst naplněn z 93 %, přičemž ze 45 schválených pracovních míst v rámci rozpočtu Unie bylo jmenováno 40 dočasných zaměstnanců (stejný počet schválených pracovních míst jako v roce 2021); konstatuje, že v roce 2022 pro institut dále pracovalo 25 smluvních zaměstnanců, 10 dočasných zaměstnanců a jeden vyslaný národní odborník;

14. je znepokojen skutečností, že ačkoli Účetní dvůr ve svých výročních zprávách poukazuje na trvalý nedostatek zaměstnanců institutu, dosud nebyla vytvořena další pracovní místa; upozorňuje na to, že institut na začátku roku 2023 znovu požádal o přidělení dalších 10 pracovních míst, aby mohl plnit pracovní program na rok 2024; zdůrazňuje, že je třeba sladit zdroje institutu s očekávanými úkoly vyplývajícími z jeho mandátu;

15. bere na vědomí genderové složení ve vyšších a středních úrovních vedení, na nichž pět z osmi pozic jsou obsazeny muži; je znepokojen genderovým složením čtrnáctičlenné správní rady, v níž zasedá devět mužů; všímá si celkového genderového složení institutu, kdy z 65 pracovníků je 28 mužů; bere na vědomí, že v roce 2022 byly schváleny politika a akční plán institutu pro rovnost žen a mužů; připomíná, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů, a vyzývá institut, aby tento aspekt v budoucnu zohlednil při přijímání zaměstnanců a jmenování členů vrcholného a středního vedení; žádá Komisi, aby při předkládání nominací do správní rady institutu přihlížela k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

16. vyjadřuje znepokojení nad geografickou nevyvážeností vrcholného a středního vedení institutu, který má pouze jednoho vedoucího pracovníka z regionu střední a východní Evropy; trvá na tom, že je třeba dosáhnout zlepšení; žádá institut, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal v této souvislosti zprávu;

17. vítá iniciativy institutu, které posilují význam genderové vyváženosti, jako je program Girls Go Circular určený pro školy a program Supernovas, který podporuje podnikatelského duchu a manažerské schopnosti žen; dále bere na vědomí, že institut v roce 2023 přijal Chartu rozmanitosti a začleňování sítě agentur EU, kterou stvrzuje svůj závazek k zajištění rovných příležitostí v každé etapě profesní dráhy a k podpoře pracovního prostředí, v němž je rozmanitost považována za zdroj inovací, obohacení a tvořivosti a v němž vedoucí pracovníci a všichni zaměstnanci podporují začleňování;

18. poznamenává, že institut v roce 2022 zavedl většinu modulů systému Sysper a hodlá v tom pokračovat i v roce 2023; bere na vědomí, že institut přijal Chartu rozmanitosti a začleňování sítě agentur Evropské unie, čímž prokázal svůj závazek k zajišťování rovných příležitostí a zlepšování pracovního prostředí; dále konstatuje, že institut zavedl několik opatření ke zlepšení dobrých pracovních podmínek a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem svých zaměstnanců, mimo jiné úhradu nákladů na veřejnou dopravu, zápis dětí do mezinárodních mateřských škol a flexibilní či hybridní způsob práce;

19. konstatuje, že institut v rámci vzdělávacího programu, který byl vypracován s ohledem na potřebu institutu a jeho zaměstnanců zlepšit celkovou výkonnost, i nadále svým zaměstnancům nabízel školení on-line, včetně odborné přípravy v oblasti etiky a bezúhonnosti, prevence obtěžování, ochrany údajů, efektivních hybridních schůzí, informovanosti o bezpečnosti IT a bezpečnostních školení;

20. s potěšením konstatuje, že v roce 2022 byla úspěšně vyhlášena dvě řízení pro nabídky stáží; konstatuje, že v roce 2022 se díky nim zúčastnilo stáží v institutu celkem 23 mladých odborníků, kteří v tomto roce stáže zahájili nebo dokončili;

21. bere na vědomí, že jeden bývalý komisař a jeden bývalý poslanec Evropského parlamentu pobírají jako členové správní rady z rozpočtu institutu honoráře ve výši 2 000 EUR za každou účast na zasedání správní rady;

22. je znepokojen tím, že v roce 2022 byl nahlášen jeden případ obtěžování a bylo zahájeno správní šetření, které stále probíhá; vyzývá institut, aby orgán příslušný k udělení absolutoria co nejdříve informoval o dalším vývoji tohoto případu; bere na vědomí, že institut uplatňuje politiku ochrany lidské důstojnosti a předcházení psychickému a sexuálnímu obtěžování a že je členem meziagenturní pracovní skupiny důvěrných poradců; se zájmem očekává jejich zprávu a doporučení;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

23. bere na vědomí stávající opatření institutu a jeho pokračující úsilí o zajištění transparentnosti, prevence a řešení střetů zájmů a ochrany oznamovatelů; bere na vědomí, že institut na svých internetových stránkách zveřejnil prohlášení o zájmech a životopisy členů správní rady a řídícího týmu; dále konstatuje, že institut na svých internetových stránkách každý měsíc zveřejňuje informace o všech zasedáních správní rady a řídícího týmu a o účasti na veřejných akcích a schůzkách;

24. bere na vědomí, že institut zavedl politiku prevence a řešení střetů zájmů svých zaměstnanců, včetně postupů pro vydávání a posuzování ročních prohlášení o zájmech a postupu pro případ porušení důvěry v souvislosti s pravidly institutu pro prohlášení o zájmech; dále bere na vědomí, že institut ustavil výbor pro řešení konfliktů a poskytování poradenství, zajišťuje kurzy pro zaměstnance o etice a profesní bezúhonnosti a připravuje rozhodnutí o vzorech a administrativních postupech v souvislosti se střetem zájmů;

25. oceňuje úsilí institutu týkající se prohlášení o zájmech členů správní rady, po nichž vyžaduje tři různá prohlášení: roční prohlášení o zájmech, prohlášení o zájmech v souvislosti s posuzováním návrhů znalostních a inovačních společenství a prohlášení o zájmech v souvislosti s plánem činnosti znalostních a inovačních společenství; bere na vědomí, že u některých členů správní rady byly na základě ročních prohlášení o zájmech zjištěny střety zájmů a že dotčení členové byli o této skutečnosti informováni a bylo přijato zmírňující opatření;

26. bere na vědomí, že institut připravuje novou politiku pro posuzování omezení a zákazů po skončení pracovního poměru vedoucích pracovníků, které se vztahují na výkon určitých funkcí po skončení funkčního období v institutu; poznamenává, že v uvedené politice budou určeny funkce, které je zakázáno zastávat po skončení funkčního období, jakož i kritéria, na jejichž základě bude v budoucnu zakázán nástup do těchto funkcí po dobu dvou let; s potěšením konstatuje, že institut na začátku roku 2024 rovněž přijme politiku či rozhodnutí pro předcházení korupci, které vytvoří základ pro vypracování a zavedení interních protikorupčních mechanismů;

27. bere na vědomí, že úřad OLAF vydal dvě doporučení na základě dvou různých vyšetřování, přičemž jedno doporučení bylo provedeno v průběhu roku 2022 a druhé doporučení je prováděno v současné době; žádá institut, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podal zprávu o opatřeních přijatých v návaznosti na tato doporučení;

28. připomíná, že je důležité, aby se institut více zviditelňoval ve sdělovacích prostředcích, na internetu a na sociálních sítích, aby se občané mohli blíže seznámit s jeho činností;

Zadávání veřejných zakázek

29. bere na vědomí, že u tří kontrolovaných administrativních plateb ve výši 337 116 EUR schválil institut rozpočtové závazky až po podpisu souvisejících právních závazků; zdůrazňuje, že se nejedná o ojedinělý případ, neboť Účetní dvůr zaznamenal podobný problém už ve své zprávě za rok 2021; připomíná, že tento postup je v rozporu s čl. 73 odst. 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ([2]) (rámcové finanční nařízení); konstatuje, že institut ve své odpovědi uvedl, že přijme další opatření k zajištění plného souladu s ustanovením čl. 73 odst. 2, konkrétně že uspořádá specializované informační schůzky pro zaměstnance, provede aktualizaci zavedených postupů a posílí související vnitřní kontroly; naléhavě vyzývá institut, aby neprodleně přijal opatření, která zajistí, že všechny finanční transakce budou v souladu s rámcovým finančním nařízením;

Interní audit

30. bere na vědomí, že institut dokončil přechod z funkce interního auditu na funkci monitorování a kontroly znalostních a inovačních společenství přijatou rozhodnutím správní rady 12/2022 s účinností od 1. dubna 2022; bere na vědomí, že funkci interního auditu nyní vykonává Útvar interního auditu Komise; poznamenává, že navíc byla posílena úloha koordinátora vnitřní kontroly, jehož úkoly zahrnují koordinaci činností vnitřní kontroly a podávání zpráv v rámci institutu, provádění doporučení vydaná v rámci auditu, koordinaci auditů, styk s externími kontrolními orgány a účast na finančním a provozním řízení v oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek, plnění smluv, platby a podávání zpráv;

31. bere na vědomí, že Útvar interního auditu zahájil v roce 2022 přípravy strategického plánu institutu pro interní audit na období 2023–2025; dále bere na vědomí, že Útvar interního auditu zahájil audit řízení odborníků institutu, který byl ukončen v roce 2023, s cílem posoudit účinnost systému vnitřní kontroly pro procesy řízení odborníků, včetně výběru, uzavírání smluv a odměňování v rámci institutu;

32. poukazuje na to, že důležité doporučení vydané Útvarem interního auditu na základě auditu řízení lidských zdrojů v roce 2021, které se týká postupů hodnocení a změny pracovního zařazení, bylo výrazně zpožděno o 15 měsíců; bere na vědomí, že zjištěná rizika zahrnovala potenciální zpoždění a neefektivnost postupů, možnost nesprávně odůvodněných rozhodnutí vedení, která by mohla mít za následek napadení v přezkumném řízení nebo u Soudního dvora, nespokojenost a demotivaci zaměstnanců, obavy, že společný výbor pro změny pracovního zařazení neplní svou úlohu, a celkovou ztrátu důvěryhodnosti postupu změny pracovního zařazení a mechanismu přezkumu, což vede ke ztrátě motivace zaměstnanců; vyzývá institut, aby přijal preventivní opatření k řešení případných zpoždění a případné neefektivnosti postupů hodnocení a změny pracovního zařazení a aby o dosažených výsledcích informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ze dne 18. prosince 2018 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty zřízené podle Smlouvy o fungování Evropské unie a Smlouvy o Euratomu a uvedené v článku 70 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (Úř. věst. L 122, 10.5.2019, s. 1).

33. poznamenává, že institut zintenzivnil spolupráci s úřadem OLAF a uspořádal dvoustranné schůze a školení zaměřená na boj proti podvodům; dále bere na vědomí, že institut zavedl strategii boje proti podvodům na období 2021–2023, která byla přijata v květnu 2021;

34. bere na vědomí, že institut provedl hodnocení rizik a zanesl je do registru rizik institutu za rok 2022, přičemž zaznamenal mimo jiné tato rizika: neprovedení některých prvků ročního pracovního programu kvůli nedostatku lidských zdrojů, nesprávné provádění dohod o znalostních a inovačních společenstvích či zpoždění v zadávacích řízeních institutu a v zavádění informačních systémů Komise; vyzývá institut, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této oblasti;

35. bere na vědomí, že Účetní dvůr ve své zprávě uvedl, že institut v případě objednávky na obnovení softwaru neprovedl ověření ex ante, aby potvrdil, zda dodavatel účtoval správnou cenu a odměnu za úspěch, jak je stanoveno v příslušné rámcové smlouvě, a konstatuje, že to je v rozporu s ustanoveními článku 30 rámcového finančního nařízení o kontrolách ex ante a obnáší riziko, že institut za získané služby bude hradit nesprávné částky; bere na vědomí odpověď institutu, že za účelem vyhodnocení případného cenového rizika bude od dodavatele vyžadovat rozpis nabídky s jasným uvedením ceny a marže;

Další připomínky

36. bere na vědomí, že institut v roce 2022 uspořádal akce za účelem svého většího zviditelnění v členských státech a v Unii a také dny otevřených dveří, aby informoval o možnostech, které nabízí potenciálním uchazečům; dále konstatuje, že institut rovněž zahájil iniciativu pro talenty v oblasti deep tech, která je součástí Nového evropského programu inovací a která má do budoucna pomoci rozvíjet dovednosti občanů v technologických oblastech;

37. poznamenává, že institut usiluje o to, aby se stal klimaticky neutrální agenturou, a podniká nezbytné kroky k environmentálnímu řízení; konstatuje, že institut je největším evropským inovačním ekosystémem a hlavním nástrojem programu Horizont Evropa pro řešení změny klimatu a souvisejících problémů; vítá opatření, která institut přijal v roce 2022 ke splnění svých environmentálních cílů: ustavil výbor pro udržitelnost, stal se členem podsítě pro ekologizaci sítě agentur EU a uspořádal akci EITree, při níž zaměstnanci v městské oblasti sázeli stromy;

38. bere na vědomí, že certifikace systému EMAS je ve střednědobém nebo dlouhodobém plánu institutu;

39. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([3]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([3]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.